

Ekonomikas ministrs iesniedz priekšlikumus tūrisma operatoru un aģentu darbības saglabšanai

Publicēts: 06.05.2020.

[Jaunami](#)

Visos tūrisma sektoros šā gada marta beigās un aprīlī bija vērojams gandrīz 100% apgrozījuma kritums, radot nozarei zaudējumus ~ 110 mlj. EUR, t.sk. tūrisma aģentiem un operatoriem – vismaz 33 mlj. EUR.

“Tūrisma nozares izejai no Covid-19 radītās krīzes ir nepieciešami specifiski atbalsta pasākumi. Šodien izvērtēšanai finanšu ministra darba grupā iesniedzam pirmos divus atbalsta instrumentus, kas nepieciešami tūrisma operatoru un tūrisma aģentu tālākās darbības nodrošināšanai – komerciāli nodrošināto repatriāciju izmaksu segšanu, jo šos reisus apmaksāja operatori no saviem līdzekļiem, kā arī līdzsvarotas vaučeru sistēmas ieviešanu tūrisma operatoriem,” uzsver ekonomikas ministrs Jānis Vitenbergs.

Šobrīd tūrisma operatoriem nav nekādu ieņēmumu. Netiek veiktas jaunas ceļojumu rezervācijas. Savukārt tūrisma operatoriem nav iespēju atgriezt saviem klientiem nenotikušo ceļojumu iemaksāto avansu summas. Tūrisma operatoriem ir līdzekļu iztrūkums, jo no ceļotājiem avansā saņemtā nauda ir samaksāta par plānotajiem pakalpojumiem ārvalstīs (viesnīcām, aviobiļešu rezervācijai utt. pakalpojumu rezervēšanai).

“Tūrisma operatori norādījuši - ja netiks rasts risinājums naudas atmaksai un repatriācijā iztērēto līdzekļu atgūšanai, sektoram draud maksātnespēja un pastāv augsts risks piedzīvot masveida operatoru bankrotus. Līdz ar to Ekonomikas ministrija aicinās valdību no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem segt tūrisma operatoru tiešās izmaksas nedaudz vairāk kā 700 tūkstošu EUR apmērā, kas radušās, organizējot ceļotājiem bezmaksas čartera reisus vai pērkot jaunas aviobiļetes ceļotāju repatriācijas nodrošināšanai. Vienlaikus aicināsim atbalstīt priekšlikumu ieviest obligātu vaučeru sistēmu, nosakot, ka tūrisma operators naudas atmaksas vietā ceļotājam izsniedz apdrošinātu vaučeru, kas derīgs 18 mēnešus, naudu atmaksājot pēc vaučera beigām, ja tas netiek izmantots,” turpina ministrs.

Saskaņā ar starptautisko pasažieru pārvadājumu pārtraukšanu no š.g. 17. marta, seši tūrisma operatori veica bezmaksas 2670 ceļotāju repatriāciju, godprātīgi izpildot savas saistības pret ārvalstīs esošajiem ceļotājiem. Operatoru izmaksas, organizējot ceļotājiem bezmaksas čartera reisus vai pērkot jaunas aviobiļetes, kopā sastāda nedaudz vairāk kā 700 tūkstošus EUR (no izmaksām ir atņēģināta klienta samaksātā daļa par atpakaļceļu). Būtiski norādīt, ka šīs izmaksas radušās ārkārtas situācijas nevis tūrisma operatoru vainas dēļ, un šīs saistības tika izpildītas pirms valsts repatriācijas reisu organizēšanas.

Komplekso pakalpojumu direktīva, kuras normas iestrādātas 2018. gada 26. jūnija MK noteikumos Nr. 380 “Noteikumi par kompleksa un saistīta tūrisma pakalpojuma sagatavošanas un sniegšanas kārtību un kompleksu un saistītu tūrisma pakalpojumu sniedzēju un ceļotāju tiesībām un pienākumiem”, nosaka tūrisma operatoram pienākumu 14 dienu laikā atmaksāt ceļotājam visu naudu par atceltu vai nenotikušu ceļojumu. Lai pasargātu operatorus no maksātnespējas, virkne Eiropas valstu (Beļģija, Francija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Nīderlande, Polija, Spānija, Vācija) ieviesušas obligātu vaučeru sistēmu; Lietuvā un Igaunijā ieviesta izvēles

vaučeru sistēma. Vaučeriem jābūt apdrošinātiem pret tūrisma operatoru maksātnespēju (tos sedz nodrošinājums). Ja patērētājs neizmanto vaučeri, viņš saņems pilnu naudas atmaksu pēc vaučera termiņa beigām. Būtiski norādīt, ka nozares masveida bankrotu gadījumā esošā nodrošinājumu sistēma var sabrukt, radot valsts budžetam negatīvu fiskālo ietekmi vairāk kā 18,7 milj. EUR apmērā, kas ir šī brīža nozares saistības pret patērētājiem (kopējais nodrošinājuma apmērs).

Latvijā šobrīd strādā 935 tūrisma operatori un tūrisma aģenti (starpnieki), kas organizē gan ienākošā, gan izejošā tūrisma braucienus. Šo uzņēmumu kopējais apgrozījums 2018. gadā bija vairāk kā 398 miljoni eiro un tajos kopā nodarbināti 2688 darbinieki.

Kā informējām pagājušajā nedēļā, Ekonomikas ministrija gatavo virkni priekšlikumus tūrisma nozares izejai no Covid-19 krīzes, kurus jau tuvākajā laikā iesniegs vērtēšanai Finanšu ministrijā un valdībā, to starp ieviest samazinātu pievienotās vērtības nodokļa likmi 5% apmērā ēdināšanas un tūristu mītņu sektoriem; vērtēt un ieviest līdzsvarotu vaučeru sistēmu tūrisma operatoru un aģentūru komplekso tūrisma pakalpojumu situācijas risināšanai; atbalsta pasākumus vietējā tūrisma attīstībai, lai tuvojošās sezonas ietvaros īpašu atbalstu saņemtu vietējā tūrisma uzņēmumi un stimulētu vietējo pieprasījumu, t.sk. īstenojot informatīvu kampaņu vietējā tūrisma attīstībai; jaunu ārvalstu tūristu piesaistei pēc Covid-19 krīzes, sniedzot atbalstu īpaši darījumu tūrisma attīstībai; atbalstu tiem komersantiem, kas godprātīgi veica komerciālos repatriācijas reisus, atgriežot izceļojošos tūristus pirms ārkārtas apstākļu iestāšanās; papildu plānots izstrādāt īpašas veselības drošības vadlīnijas tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un ceļotājiem.

Vienlaikus atgādinām, ka arī Eiropas Savienības tūrisma ministru video konferencē par Covid-19 ietekmi uz tūrismu, tika secināts, ka situācija tūrisma nozarē arī citās ES dalībvalstīs ir līdzīga un vairums valstu kā primāro atbalsta pasākumu min tieši iepriekšminēto vaučeru sistēmas ieviešanu tūrisma operatoru un aģentūru komplekso tūrisma pakalpojumu situācijas risināšanai. Latvijas mērogā konceptuālu atbalstu šim risinājumam jau devusi valdība un Saeimas Eiropas lietu komisijas deputāti.

Ekonomikas ministrijas
Sabiedrisko attiecību nodaļa
prese@em.gov.lv

<https://www.em.gov.lv/lv/ekonomikas-ministrs-iesniedz-priekslikumus-turisma-operatoru-un-agentu-darbibas-saglabšanai>